

ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของ

อาสาสมัครสาธารณสุข เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่

อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

Effects of Education Program on Basic Health Care for
Village Health Volunteers, Tumbol Aomyai Manicipality,
Samparn District, Nakhon Pathom Province

ดร.กสิปแก้ว จันทรพงษ์

นางสาวลำพิ่ง วโร

นางสาววรรณรักษ์ เจริญดี

นางสาววัชรภรณ์ บุคคารวม

นางสาววันเพ็ญ ทองบุ

นางสาววิภาวรรณ บัวใหญ่

นางสาววิไลพร วรรณสาร

นางสาวศิริพร พรหมดาว

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ

สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2550

บทคัดย่อ

การสร้างเสริมสุขภาพของประเทศไทยได้นำระบบการสาธารณสุขมูลฐานเป็นรากฐานหลักของการทำงานที่ก่อให้เกิดสุขภาพที่พึงประสงค์ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของตนเองและคนใกล้ชิดในรูปแบบอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) โดย อสม. เป็นผู้นำสุขภาพที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการกระจายข่าวสารสุขภาพระหว่างประชาชนกับบุคลากรทีมสุขภาพ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของ อสม. เขตเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม การวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลองกลุ่มเดียวโดยวัดผลก่อนและหลังการอบรม โดย อสม. ที่เข้ารับการอบรมจำนวน 75 คน ได้รับความรู้ด้านการดูแลสุขภาพในหัวข้อดังนี้ 1) ความรู้ในบทบาทหน้าที่และสิทธิของอสม. 2) ความรู้ในการใช้เครื่องมือตรวจสุขภาพพื้นฐาน 3) ความรู้เกี่ยวกับยาที่จำเป็นและหลักการใช้ยา 4) ความรู้โรคไข้เลือดออกพร้อมกับแนวทางป้องกันและแก้ไข 5) ความรู้โรคไข้หวัดนกพร้อมกับแนวทางป้องกันและแก้ไข รูปแบบการอบรมใช้การบรรยาย สาธิตการใช้เครื่องมือตรวจสุขภาพ ฟีกและสาธิตย้อนกลับ การแสดงบทบาทสมมติ(Role Playing) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างอสม. ที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.7 มากกว่าเพศชายร้อยละ 29.3 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี ร้อยละ 33.3 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 65.3 ระดับการศึกษาประถมศึกษาดอนต้น (ป.4) ร้อยละ 36.0 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 3.47 มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 6000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 56.0 ระยะเวลาที่เป็น อสม. 1 - 5 ปี ร้อยละ 88.0 และผ่านการอบรมมาแล้ว 1 - 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 90.7 ภายหลังจากอบรม อสม. ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการดูแลสุขภาพอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 72.0 อสม. มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านการดูแลสุขภาพหลังการอบรม ($X=25.61$) สูงกว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านการดูแลสุขภาพก่อนการอบรม ($X=20.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ อสม. มีความพึงพอใจต่อการอบรมในระดับมากที่สุดร้อยละ 52.61 จากรูปแบบของโปรแกรมการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้กับ อสม. ในการวิจัยครั้งนี้ เห็นได้ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพของ อสม. สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปปฏิบัติงานได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในที่อื่นได้

คำสำคัญ : อาสาสมัครสาธารณสุข การให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ